EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 10.4.2026
COM(2026) 156 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU

o uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1805 ze dne 14. listopadu 2018 o vzájemném uznávání příkazů k zajištění a příkazů ke konfiskaci

Obsah

1. ÚVOD 2
2. OBECNÉ POSUZOVANÉ BODY 4
   2.1. Obecné záležitosti 5
   2.2. Lhůty a reakční doby (články 9 a 20, čl. 7 odst. 2 a čl. 18 odst. 5) 5
   2.3. Odklad a nemožnost výkonu (články 10, 13, 21 a 22) 6
   2.4. Komunikace mezi příslušnými orgány a s dotčenými osobami (články 25 a 32) 7
   2.5. Náklady (článek 31) 8
   2.6. Další otázky 9
3. KONKRÉTNÍ POSUZOVANÉ BODY PODLE ČLÁNKU 38 10
   3.1. Možnost činit a odvolávat prohlášení podle čl. 4 odst. 2 a čl. 14 odst. 2 10
   3.2. Vztah mezi dodržováním základních práv a vzájemným uznáváním příkazů k zajištění a konfiskaci (články 8 a 19) 10
   3.3. Správa zajištěného a zkonfiskovaného majetku a nakládání s ním, včetně vrácení a náhrady škody (články 28, 29 a 30) 12
4. NÁVRHY ZÚČASTNĚNÝCH STRAN 15
   4.1. Členské státy 15
   4.2. Eurojust 16
5. ZÁVĚR 17

1. ÚVOD

Hlavní motivací zločineckých organizací, které vyvíjejí činnost přeshraničně, včetně vysoce rizikových zločineckých sítí, je finanční zisk. Podle posledního Posouzení hrozeb závažné a organizované trestné činnosti v Evropské unii (EU-SOCTA) vypracovaného Europolem[1], zveřejněného v roce 2025, přináší organizovaná trestná činnost v EU každoročně miliardové zisky. To vede k nárůstu počtu obětí a způsobuje členským státům značné náklady vznikající jim při reakci na škody způsobené touto trestnou činností a při jejich zmírňování. Nezákonné zisky jsou za účelem praní peněz přesouvány přes hranice a umožňují zločineckým organizacím vytváření finanční základny. Tyto organizace pak mohou pokračovat ve své trestné činnosti, financovat korupci a pronikat do legitimních ekonomik. Dostupnost výnosů z trestné činnosti proto představuje významnou hrozbu pro integritu hospodářství a společnosti a narušuje právní stát a základní práva.

Z těchto důvodů je pro řešení závažné hrozby, již organizovaná trestná činnost představuje, zásadní, aby pachatelé trestné činnosti, zejména členové zločineckých organizací, byli výnosů ze své trestné činnosti zbaveni. Úsilí vynakládané na účinné zbavování těchto výnosů je třeba výrazně zvýšit, neboť míra konfiskace je v EU stále velmi nízká. Je to důležité i pro oběti trestné činnosti, protože opatření k zajištění a konfiskaci majetku jsou základními nástroji pro usnadnění náhrady škody a vrácení majetku jeho zákonným vlastníkům.

Přijetím nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1805 o vzájemném uznávání příkazů k zajištění a příkazů ke konfiskaci[2] (dále jen „nařízení“) byla uznána skutečnost, že účinná přeshraniční spolupráce je pro účinné zajišťování a konfiskaci nástrojů trestné činnosti a výnosů z ní zásadní. Nařízení je jednou ze základních součástí širší skládačky, která tvoří právní rámec EU pro boj proti praní peněz a organizované trestné činnosti[3], a nahradilo rámcová rozhodnutí 2003/577/SVV[4] a 2006/783/SVV[5], jež měla omezenější dopad a nyní se vztahují pouze na spolupráci s Dánskem a Irskem a mezi nimi.

Na základě čl. 82 odst. 1 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie stanoví nařízení pravidla, jež zavazují členské státy, aby na svém území bez dalších formalit uznávaly příkazy k zajištění a příkazy ke konfiskaci vydané jinými členskými státy v rámci řízení v trestních věcech a tyto příkazy vykonávaly. Nařízení předpokládá, že rozhodnutí, která mají být uznána a vykonána, budou vždy přijímána v souladu se zásadami zákonnosti, subsidiarity a proporcionality. Jeho cílem je rovněž zajistit, aby práva osob dotčených uznáním těchto

[1] K dispozici na adrese The changing DNA of serious and organised crime – EU Serious and Organised Crime Threat Assessment 2025 (Měnící se DNA závažné a organizované trestné činnosti – Posouzení hrozeb závažné a organizované trestné činnosti v EU 2025) (EU-SOCTA) | Europol.

[2] Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 1.

[3] Mezi nástroje, které jsou s nařízením věcně a funkčně propojeny, patří mimo jiné: směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/41/EU ze dne 3. dubna 2014 o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech (Úř. věst. L 130, 1.5.2014, s. 1), směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1260 ze dne 24. dubna 2024 o vymáhání a konfiskaci majetku (Úř. věst. L, 2024/1260, 2.5.2024) a *acquis* EU v oblasti boje proti praní peněz, zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu (v platném znění) (Úř. věst. L 141, 5.6.2015, s. 73).

[4] Rámcové rozhodnutí Rady 2003/577/SVV ze dne 22. července 2003 o výkonu příkazů k zajištění majetku nebo důkazních prostředků v Evropské unii (Úř. věst. L 196, 2.8.2003, s. 45).

[5] Rámcové rozhodnutí Rady 2006/783/SVV ze dne 6. října 2006 o uplatňování zásady vzájemného uznávání příkazů ke konfiskaci (Úř. věst. L 328, 24.11.2006, s. 59).

příkazů byla dodržována v souladu s Listinou základních práv EU a *acquis* EU v oblasti procesních práv[6]. Jak je uvedeno ve 13. bodě jeho odůvodnění, nařízení se vztahuje na všechny příkazy k zajištění a konfiskaci vydané v rámci řízení v trestních věcech. „Řízení v trestních věcech“ je autonomní pojem práva Unie vykládaný Soudním dvorem Evropské unie. Tento pojem se vztahuje na všechny druhy příkazů k zajištění a příkazů ke konfiskaci vydaných v návaznosti na řízení, které se týká trestného činu. Patří mezi ně mimo jiné příkazy spadající do oblasti působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1260[7]. Naopak příkazy ke konfiskaci vydané v rámci občanskoprávních nebo správních řízení do oblasti působnosti nařízení nespadají.

Podle článku 38 nařízení musí Komise předkládat Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o uplatňování nařízení, která zahrnuje informace o:

(a) možnosti členských států činit a odvolávat prohlášení podle čl. 4 odst. 2 a čl. 14 odst. 2,
(b) vztahu mezi dodržováním základních práv a vzájemným uznáváním příkazů k zajištění a příkazů ke konfiskaci,
(c) použití článků 28, 29 a 30 ve vztahu ke správě zajištěného a konfiskovaného majetku a nakládání s ním a k vrácení majetku a náhradě škody obětem.

Za účelem shromáždění informací podle písmen a), b) a c) zaslala Komise členským státům dotazník. Odpovědi obdržela od 19 z 25 zúčastněných členských států.

Tyto informace doplňují statistické údaje, jež musí členské státy pravidelně sbírat od svých příslušných orgánů a každoročně zasílat Komisi v souladu s článkem 35 nařízení. Tyto statistiky zahrnují počet příkazů k zajištění a příkazů ke konfiskaci obdržených členským státem od jiných členských států, které byly uznány a vykonány, a počet příkazů k zajištění a příkazů ke konfiskaci, jejichž uznání a/nebo výkon byly odmítnuty.

Členské státy musí Komisi zasílat rovněž následující statistiky, jsou-li dostupné na ústřední úrovni:

(a) počet případů, kdy byla oběti nahrazena škoda nebo jí bylo přiznáno vrácení majetku získaného výkonem příkazu ke konfiskaci podle tohoto nařízení, a

[6] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení (Úř. věst. L 280, 26.10.2010, s. 1), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU o právu na informace v trestním řízení (Úř. věst. L 142, 1.6.2012, s. 1), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody (Úř. věst. L 294, 6.11.2013, s. 1), směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/343, kterou se posilují některé aspekty presumpce neviny a právo být přítomen při trestním řízení před soudem (Úř. věst. L 65, 11.3.2016, s. 1), směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1919 o právní pomoci pro podezřelé nebo obviněné osoby v trestním řízení a pro osoby vyžádané v rámci řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu (Úř. věst. L 297, 4.11.2016, s. 1), oprava směrnice (EU) 2016/1919 (Úř. věst. L 91, 5.4.2017, s. 40), směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 ze dne 11. května 2016 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení (Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 1).

[7] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1260 ze dne 24. dubna 2024 o vymáhání a konfiskaci majetku (Úř. věst. L, 2024/1260, 2.5.2024).

(b) průměrnou dobu nezbytnou pro výkon příkazů k zajištění a příkazů ke konfiskaci podle nařízení.

Komise konstatuje, že ne všechny členské státy plní požadavky článku 35 v plném rozsahu. Dva členské státy údaje stále neposkytují a šest jich neposkytlo informace za všechny čtyři roky od vstupu nařízení v platnost (2021–2024). Různí se též formát a srovnatelnost obdržených údajů, přičemž některé členské státy poskytly pouze souhrnné údaje o příkazech k zajištění a konfiskaci.

Tato zpráva čerpá rovněž ze zprávy o případech Eurojustu týkajících se nařízení 2018/1805[8], která byla zveřejněna v září 2025, a z výzkumu provedeného v rámci příslušných projektů financovaných z programu Spravedlnost[9].

Soudní dvůr Evropské unie dosud neměl příležitost vydat žádné rozsudky týkající se výkladu nařízení, v současné době však probíhá řízení o předběžné otázce týkající se nařízení, věc C-8/24, přičemž stanovisko generálního advokáta Richarda de la Tour bylo vydáno dne 12. června 2025. Kromě samotného nařízení byl Soudní dvůr rovněž vyzván k výkladu předchozího nařízení, rámcového rozhodnutí 2006/783/SVV o uplatňování zásady vzájemného uznávání příkazů ke konfiskaci[10] a nástrojů EU, které stanoví minimální pravidla pro opatření k zajištění a konfiskaci na vnitrostátní úrovni, jakož i pro spolupráci v oblasti prosazování práva pro účely vymáhání majetku z trestné činnosti, jako je rámcové rozhodnutí 2005/212/SVV o konfiskaci výnosů a majetku z trestné činnosti a nástrojů trestné činnosti[11], směrnice 2014/42/EU o vymáhání a konfiskaci majetku[12] a její nástupnická směrnice (EU) 2024/1260[13]. Judikaturu Soudního dvora týkající se těchto nástrojů lze považovat za kontextově relevantní pro výklad nařízení, například pokud poskytuje pokyny k výkladu pojmů, které jsou společné všem nástrojům EU pro vymáhání majetku z trestné činnosti[14], nebo k minimálním normám pro účinné opravné prostředky, které mohou hrát roli při rozhodování vykonávajícího státu o uznávání zahraničních příkazů k zajištění a konfiskaci[15].

2. OBECNÉ POSUZOVANÉ BODY

Od svého vstupu v platnost usnadnilo nařízení uznání a výkon tisíců příkazů k zajištění a konfiskaci. Na základě statistických údajů oznámených Komisi v souladu s článkem 35

[8] https://www.eurojust.europa.eu/publication/eurojust-report-regulation-20181805-mutual-recognition-freezing-and-confiscation-september2025.

[9] Podrobnosti o programu Spravedlnost lze nalézt na adrese: https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/justice-programme_en.

[10] Viz například nedávný rozsudek Soudního dvora (pátého senátu) ze dne 29. ledna 2026, *Munik*, věc C-562/24, EU:C:2026:55.

[11] Rámcové rozhodnutí Rady 2005/212/SVV ze dne 24. února 2005 o konfiskaci výnosů a majetku z trestné činnosti a nástrojů trestné činnosti (Úř. věst. L 68, 15.3.2005, s. 49).

[12] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU ze dne 3. dubna 2014 o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii (Úř. věst. L 127, 29.4.2014, s. 39).

[13] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1260 ze dne 24. dubna 2024 o vymáhání a konfiskaci majetku (Úř. věst. L, 2024/1260, 2.5.2024).

[14] Zatímco rozsudek Soudního dvora ve věci C-655/24, Latranov, dosud nebyl vynesen, stanovisko generálního advokáta Sánchez-Bordony ze dne 11. prosince 2025 (EU:C:2025:969) se již zabývalo výkladem pojmu „nástroje“ v souvislosti s vymáháním majetku z trestné činnosti v EU.

[15] Viz například rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 14. ledna 2021, *OM*, věc C-393/19, EU:C:2021:8.

nařízení bylo v období od prosince 2021 do prosince 2024 uznáno více než 2 700 příkazů k zajištění, z nichž bylo více než 1 500 vykázáno jako vykonaných. V případě příkazů ke konfiskaci bylo uznáno více než 800 žádostí, z nichž jako vykonaných bylo vykázáno 370. Počet žádostí o zajištění a konfiskaci obdržených jedním členským státem se značně různí, přičemž více než dvě třetiny všech těchto obdržených žádostí připadají pravidelně na šestici členských států.

Zároveň členské státy vykázaly více než 200 odmítnutých uznání a/nebo výkonů příkazů k zajištění a více než 100 odmítnutých uznání a/nebo výkonů příkazů ke konfiskaci. Kromě toho Eurojust uvedl, že v referenčním období (2021–2024) byl ve více než 900 případech požádán o zásah za účelem usnadnění spolupráce. Zpráva o případech Eurojustu a odpovědi členských států na cílený dotazník Komise potvrzují, že otázky a problémy týkající se uplatňování nařízení přetrvávají. V této souvislosti poukazuje tato zpráva na konkrétní aspekty nařízení a na jejich uplatňování v praxi.

2.1 Obecné záležitosti

Již ze své povahy je nařízení v zásadě přímo použitelné a nevyžaduje provedení ve vnitrostátním právu. Členské státy však mohou přijmout prováděcí opatření, aby jeho uplatňování usnadnily. Těmito opatřeními nesmí být dotčena přímá použitelnost nařízení.

Z devatenácti členských států, které na dotazník Komise týkající se nařízení odpověděly, jich sedmnáct přijalo legislativní nebo praktická prováděcí opatření s cílem usnadnit jeho uplatňování ve svých právních systémech. Mezi tato opatření patří například:

1) prováděcí právní předpisy, které vyjasňují postavení nařízení a jeho fungování ve vztahu k již existujícímu *acquis* EU a vnitrostátnímu právu,
2) legislativní změny, jimiž se stanoví vnitrostátní pravidla v záležitostech spadajících do procesní autonomie členských států[16] a/nebo zajišťuje, aby vnitrostátní právo nebylo s nařízením v rozporu nebo nebránilo jeho uplatňování,
3) příručky a jiné pokyny pro vnitrostátní odborníky z praxe týkající se uznávání a výkonu příkazů k zajištění a konfiskaci.

Dále dvanáct členských států uvedlo, že mají zaveden nějaký vnitrostátní mechanismus pro sledování použití a účinného uplatňování nařízení.

2.2 Lhůty a reakční doby (články 9 a 20, čl. 7 odst. 2 a čl. 18 odst. 5)

Články 9 a 20 nařízení stanoví lhůty, v nichž musí být zahraniční příkazy k zajištění a konfiskaci uznány a vykonány. V případě příkazů k zajištění musí vykonávající orgán rozhodnout o uznání a výkonu a příkaz vykonat bez prodlení a se stejnou rychlostí a prioritou jako v obdobném vnitrostátním případě. V případě příkazů ke konfiskaci musí vykonávající orgán rozhodnout o uznání a výkonu neprodleně a nejpozději do 45 dnů od obdržení.

[16] Například přijetí pravidel týkajících se účinné právní ochrany v souladu s článkem 33 nařízení v rámci vnitrostátního práva.

Jedenáct členských států uvedlo, že v pozici vydávajícího státu se někdy setkaly s případy, kdy lhůty pro uznání a výkon příkazu k zajištění nebo konfiskaci nebyly dodrženy. Devět členských států uvedlo, že se setkaly s problémy při dodržování lhůt v pozici vykonávajícího státu. Ve většině těchto případů bylo zpoždění podle všeho způsobeno tím, že bylo zapotřebí vyžádat si od vydávajícího státu další informace nebo ověřit informace potřebné k výkonu. Jeden členský stát také naznačil, že v některých případech zpoždění souviselo s vysokou pracovní zátěží příslušných orgánů. Celkově se však zdá, že lhůty jsou dodržovány.

Eurojust uvádí, že průměrná doba, již orgány v členských státech potřebují k uznání a výkonu příkazů k zajištění, se pohybuje od deseti dnů do několika měsíců[17]. Ve své zprávě označuje za příčinu těchto výrazných rozdílů v rychlosti výkonu skutečnost, že nařízení nestanoví konkrétní lhůty pro uznávání příkazů k zajištění, které nejsou naléhavé. Článek 9 nařízení neupřesňuje počet dnů a uvádí pouze, že příkazy musí být vykonány „*bez prodlení a se stejnou rychlostí a prioritou jako v obdobném vnitrostátním případě*“.

Pro naléhavé žádosti o zajištění, tedy žádosti, u nichž existují oprávněné důvody k obavám z bezprostředně hrozícího rozptýlení majetku, stanoví nařízení reakční dobu mnohem přísněji: 48 hodin na vydání rozhodnutí o uznání a dalších 48 hodin na výkon tohoto rozhodnutí. Členské státy neuváděly žádné zvláštní potíže s dodržováním těchto lhůt u naléhavých žádostí o zajištění. Podle Eurojustu[18] se ovšem výklad pojmu „naléhavost“ v členských státech různí a v některých státech se uplatňuje v širším významu než v jiných.

Dvanáct členských států uvedlo, že v pozici vydávajícího státu se někdy setkaly s problémy se včasným podáním zprávy o uznání a výkonu příkazů k zajištění a konfiskaci v souladu s čl. 7 odst. 2 a čl. 18 odst. 5 nařízení ze strany vykonávajících orgánů. V některých případech zaznamenaly zpoždění v délce až šesti měsíců nebo příslušnou zprávu neobdržely vůbec. Většina dotčených členských států však uváděla, že tato zpoždění nejsou pravidlem a že dodržování článků 7 a 18 je obecně zajištěno. Navzdory této celkově vysoké úrovni dodržování některé členské státy naznačily, že lhůty stanovené v nařízení jsou příliš krátké a měly by být upraveny. Bylo rovněž naznačeno, že k nepřiměřeným prodlevám může vést skutečnost, že nařízení nestanoví lhůty pro poskytnutí dalších informací, jež jsou k vydání rozhodnutí o uznání zapotřebí.

2.3 Odklad a nemožnost výkonu (články 10, 13, 21 a 22)

Články 10, 13, 21 a 22 nařízení se týkají případů, kdy je dočasně nebo trvale nemožné příkaz k zajištění nebo konfiskaci vykonat. Články 10 a 21 stanoví, že výkon lze odložit například v případech, kdy by narušil probíhající trestní vyšetřování nebo kdy je na dotčený majetek již vydán jiný příkaz. Články 13 a 22 upravují situace, kdy je příkaz nemožné vykonat trvale. Vykonávající orgán může výkon prohlásit za nemožný například v případě, že majetek již byl zkonfiskován, nelze ho najít na místě uvedeném v osvědčení nebo se jinak ztratil nebo byl zničen.

[17] Viz zpráva o případech Eurojustu, s. 14.
[18] Tamtéž.

Jedenáct členských států poskytlo údaje o využití možnosti odložit výkon příkazů k zajištění a konfiskaci podle článků 10 a 21. Některé z těchto členských států uvedly, že jejich příslušné orgány výkon příkazu k zajištění odložily proto, že majetek již byl předmětem existujícího příkazu vydaného jiným členským státem (čl. 10 odst. 1 písm. b)) nebo byl předmětem existujícího vnitrostátního příkazu, který měl podle vnitrostátního práva přednost (čl. 10 odst. 1 písm. c)). Přinejmenším v jednom členském státě je posledně zmíněná situace poměrně běžná. Podle Eurojustu[19] k ní většinou dochází v případech, kdy jsou trestné činy přeshraničního podvodu vyšetřovány ve vydávajícím státě a související trestné činy praní peněz ve vykonávajícím státě.

Žádný členský stát neuvedl, že by odložil výkon příkazu ke konfiskaci podle článku 21.

Stejných dvanáct členských států poskytlo rovněž informace o případech, kdy příkaz k zajištění nebo konfiskaci nebylo možné vykonat (články 13 a 22). V případě příkazů k zajištění jeden členský stát hlásil případ, kdy příkaz nemohl být vykonán, protože majetek již byl zkonfiskován (čl. 13 odst. 3 písm. a)). Sedm členských států se setkalo s případy, kdy se majetek ztratil (čl. 13 odst. 3 písm. b)) nebo nemohl být nalezen (čl. 13 odst. 3 písm. d)). Dva členské státy hlásily žádosti týkající se majetku, který byl zničen (čl. 13 odst. 3 písm. c)) a čtyři hlásily případy, kdy nebylo možné majetek nalézt, protože informace v osvědčení o příkazu k zajištění nebyly dostatečně přesné (čl. 13 odst. 3 písm. e)). Jeden členský stát uvedl, že obecně u asi 60 % žádostí o zajištění se dotčený majetek zpravidla nepodaří nalézt nebo je peněžní částka či hodnota jiného nalezeného majetku zanedbatelná. Podobné zkušenosti uvedlo sedm dalších členských států.

V případě žádostí o konfiskaci se počet případů, kdy příkaz nebylo možné vykonat, zdá být výrazně nižší. S takovými případy se setkaly pouze čtyři členské státy. Týkaly se majetku, který se ztratil (čl. 22 odst. 3 písm. b), uvedly dva členské státy), majetku, který byl zničen (čl. 22 odst. 3 písm. c), uvedl jeden členský stát), majetku, který nemohl být nalezen (čl. 22 odst. 3 písm. d), uvedly dva členské státy), a majetku, který nebylo možné nalézt z důvodu nedostatečně přesných informací v osvědčení o příkazu ke konfiskaci (čl. 22 odst. 3 písm. e), uvedly dva členské státy).

2.4 Komunikace mezi příslušnými orgány a s dotčenými osobami (články 25 a 32)

Článek 25 nařízení vyžaduje vzájemné konzultace mezi vydávajícími a vykonávajícími orgány, aby bylo zajištěno účinné uplatňování nařízení, a to formou přímé komunikace a ve vhodných případech se zapojením jejich ústředních orgánů.

Devět členských států uvádělo problémy týkající se komunikace mezi příslušnými orgány. Všechny členské státy potvrdily, že konzultace mohou probíhat prostřednictvím přímého neformálního kontaktu mezi příslušnými orgány (tj. e-mailem nebo telefonicky), buď se zapojením určených ústředních orgánů, nebo bez něho. Některé členské státy však poukazovaly na omezení týkající se objemu a typu údajů, které mohou nebo by měly být zasílány elektronickou poštou. Několik členských států uvedlo, že v zájmu usnadnění koordinace v naléhavých případech spolupracovaly s Eurojustem a Evropskou justiční sítí, zejména z toho důvodu, že reakční doby některých typů příslušných orgánů, například soudů,

[19] Viz zpráva o případech Eurojustu, s. 15.

byly často dlouhé. Jako překážky účinných konzultací byly uváděny rovněž jazykové bariéry, nepotvrzování přijetí zprávy a potíže s určením správných kontaktních míst. Eurojust potvrdil, že v několika případech byl požádán o pomoc při identifikaci příslušných orgánů v dožádaném členském státě. Uvádí například, že v některých členských státech musí být v případech, kdy se příkaz k zajištění týká několika položek majetku nacházejících se v různých regionech téže země – například bankovních účtů zřízených u různých bank – pro výkon příkazu podle téhož osvědčení kontaktováno více orgánů[20].

Dva členské státy také upozornily na potíže s dodržováním povinnosti podle článku 32 nařízení informovat o výkonu příkazu k zajištění nebo o rozhodnutí uznat a vykonat příkaz ke konfiskaci, jakož i o jakékoli pomoci požadované případně v této souvislosti vykonávajícím orgánem od vydávajícího orgánu, dotčené osoby. Tato povinnost je obzvláště náročná, pokud se dotčená osoba nenachází ani ve vydávajícím, ani ve vykonávajícím členském státě.

Dalším zaznamenaným problémem byla nutnost uvést požadavky na informace do souladu s důvěrností vyšetřování. Ustanovení čl. 11 odst. 2 nařízení potvrzuje, že jakmile byl příkaz k zajištění vykonán, vykonávající orgán o tom musí uvědomit dotčené osoby v souladu s článkem 32. Ustanovení čl. 11 odst. 3 však vysvětluje, že vydávající orgán může vykonávající orgán požádat, aby informování dotčených osob odložil za účelem ochrany probíhajících vyšetřování. Jak potvrzuje Eurojust[21], tato skutečnost působila problémy nejméně jednomu členskému státu, jehož vnitrostátní právo je v tomto ohledu v rozporu s nařízením v tom smyslu, že výjimky z požadavku na okamžité informování dotčených osob neumožňuje.

2.5 Náklady (článek 31)

Podle článku 31 nařízení musí každý členský stát nést své vlastní náklady vynaložené v souvislosti s uplatňováním nařízení. Vykonávající orgán však podle něj může navrhnout, aby vysoké nebo mimořádné náklady byly sdíleny.

Dva členské státy uvedly, že jejich příslušným orgánům vznikají někdy při výkonu příkazů k zajištění nebo konfiskaci podle nařízení vysoké nebo mimořádné náklady. Zdůraznily také, že nepřiměřeně narůstat mohou zejména náklady na správu, pokud po žádosti o zajištění nenásleduje v přiměřené lhůtě konečné rozhodnutí o konfiskaci ve vydávajícím členském státě.

Zdá se však, že ve většině členských států jsou tyto případy poměrně vzácné. Šest členských států uvedlo, že jim vysoké nebo mimořádné náklady nikdy nevznikly. Pouze dva členské státy poskytly neověřené informace o problémech při sjednávání zmíněných dohod o sdílení nákladů podle čl. 31 odst. 2.

V obecnější rovině několik členských států konstatovalo, že v řadě případů obdržely žádosti o zajištění, u nichž byla hodnota nalezeného majetku tak nízká, že prostředky potřebné k jeho zajištění a konfiskaci byly nepřiměřené. Kritizovaly skutečnost, že nařízení neumožňuje odmítnutí těchto žádostí jen z toho důvodu, že náklady na vymáhání jsou v porovnání s hodnotou majetku nepřiměřené.

[20] Tamtéž, s. 10.
[21] Tamtéž, s. 15–16.

2.6 Další otázky

Kromě otázek, jimiž se zabývaly oddíly 2.1 až 2.5, zaznamenaly členské státy některé další problémy, které se netýkají přímo uplatňování nařízení, ale souvisejí s ním. Jedním z nich je neexistence právního základu pro vydávání žádostí o zajištění pouze za účelem náhrady škody oběti, bez následného rozhodování o konfiskaci, což právní systémy některých členských států umožňují. V nařízení, které „příkaz k zajištění“ definuje jako „rozhodnutí vydané nebo potvrzené vydávajícím orgánem, jehož cílem je zabránit zničení, pozměnění, přesunu či převodu majetku nebo dalšímu nakládání s ním **před jeho konfiskací**“, tyto žádosti zahrnuty nejsou.

Dalším problémem hlášeným členskými státy je chybějící zvláštní právní základ EU pro žádosti o vyšetřovací opatření za účelem identifikace, vysledování a zabezpečení majetku po odsouzení. Směrnice (EU) 2024/1260 výslovně vyžaduje, aby členské státy usnadnily spolupráci mezi úřady pro vyhledávání majetku z trestné činnosti za účelem vyšetřování za účelem vysledování majetku, a to i po odsouzení. Směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu[22] upravuje justiční spolupráci za účelem získání důkazů. Některé členské státy však vznesly otázku, zda jsou tyto nástroje dostatečné k zajištění účinného vymáhání majetku během fáze trestního řízení po odsouzení. Belgie tuto otázku konkrétně nadnesla na zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci dne 9. prosince 2025.

Členské státy také Komisi upozornily, že odborníci z praxe nemají dostatečně jasno v zamýšlené součinnosti mezi nařízením a ostatními nástroji EU v oblasti vymáhání majetku z trestné činnosti. Mezi tyto nástroje patří nejen směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu a revidovaná směrnice o vymáhání majetku, ale také nástroje upravující přístup k finančním informacím[23] a mechanismy pro boj proti praní peněz[24].

V neposlední řadě bylo poukazováno na skutečnost, že některé členské státy stanoví podmínky nebo požadavky týkající se spolupráce, jež nemají oporu v nařízení. Patří sem například požadavek, aby žádost o zajištění byla obnovována a podkladový příkaz byl příslušnými orgány vydávajícího státu pravidelně znovu vydáván nebo potvrzován, aby mohlo být opatření k zajištění zachováno. Na tento problém upozornil rovněž Eurojust[25], který si dále všímá, že některé členské státy proaktivně v pravidelných intervalech znovu vydávají příkazy k zajištění a žádají o prodloužení opatření k zajištění ve vykonávajícím státě, přestože to nařízení nepožaduje ani nepředpokládá.

[22] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/41/EU ze dne 3. dubna 2014 o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech (Úř. věst. L 130, 1.5.2014, s. 1).
[23] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1153 ze dne 20. června 2019 o stanovení pravidel usnadňujících používání finančních a dalších informací k prevenci, odhalování, vyšetřování či stíhání určitých trestných činů a o zrušení rozhodnutí Rady 2000/642/SVV (Úř. věst. L 186, 11.7.2019, s. 122).
[24] Viz zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1640 ze dne 31. května 2024 o mechanismech, které mají členské státy zavést za účelem předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně směrnice (EU) 2019/1937 a o změně a zrušení směrnice (EU) 2015/849 (Úř. věst. L, 2024/1640, 19.6.2024).
[25] Viz zpráva o případech Eurojustu, s. 14.

3. KONKRÉTNÍ POSUZOVANÉ BODY PODLE ČLÁNKU 38

3.1 Možnost činit a odvolávat prohlášení podle čl. 4 odst. 2 a čl. 14 odst. 2

Článek 4 nařízení upravuje předávání příkazů k zajištění. Podle odstavce 2 uvedeného článku mohou členské státy prohlásit, že pokud je jim zasíláno osvědčení o příkazu k zajištění za účelem uznání nebo výkonu příkazu k zajištění, musí vydávající orgán připojit rovněž originál příkazu k zajištění nebo jeho ověřenou kopii. Totéž platí pro příkazy ke konfiskaci podle čl. 14 odst. 2 nařízení.

Prohlášení podle čl. 4 odst. 2 učinilo šestnáct členských států. Tytéž členské státy učinily rovněž prohlášení podle čl. 14 odst. 2. Ne ve všech těchto prohlášeních se však uvádí, že vydávající orgán by měl vždy zaslat originál příkazu k zajištění nebo konfiskaci spolu s osvědčeními. Ve skutečnosti dva členské státy výslovně uvádějí, že to není nutné, zatímco jiný členský stát sice umožňuje, aby si jeho vykonávající orgány originál příkazu vyžádaly, ale neukládá jim to.

Žádné prohlášení podle čl. 4 odst. 2 nebo čl. 14 odst. 2 nebylo odvoláno.

Eurojust uvádí, že i v případech, kdy členské státy prohlášení podle čl. 4 odst. 2 nebo čl. 14 odst. 2 neučinily, jejich příslušné orgány někdy podkladové vnitrostátní příkazy k zajištění nebo konfiskaci požadují. Tyto žádosti mohou být důsledkem nedostatečných informací ve standardním osvědčení o příkazu k zajištění nebo konfiskaci[26].

3.2 Vztah mezi dodržováním základních práv a vzájemným uznáváním příkazů k zajištění a konfiskaci (články 8 a 19)

Jak bylo řečeno v úvodu této zprávy, nařízení je založeno na vzájemné důvěře mezi členskými státy, která následně usnadňuje vzájemné uznávání. Vzájemná důvěra však neznamená, že všechny žádosti o justiční spolupráci musí být vždy uznány a musí jim být vyhověno. Nařízení stanoví volitelné důvody k odmítnutí uznání a/nebo výkonu příkazů k zajištění a konfiskaci (články 8 a 19), mimo jiné za účelem zajištění dodržování základních práv osob, které jsou těmito žádostmi dotčeny.

Některé důvody k odmítnutí uvedené v článcích 8 a 19 nařízení, například důvody související se zásadou *ne bis in idem* a soudními řízeními v nepřítomnosti (čl. 8 odst. 1 písm. a) a čl. 19 odst. 1 písm. a) a g)), mají rozměr základních práv nebo se základních práv dotýkají. Kromě toho se v čl. 8 odst. 1 písm. f) a čl. 19 odst. 1 písm. h) výslovně uvádí, že vykonávající stát může uznání nebo výkon příkazu ke konfiskaci odmítnout „za výjimečných okolností, kdy existují závažné důvody se domnívat, na základě konkrétních a objektivních důkazů, že výkon příkazu k zajištění nebo příkazu ke konfiskaci by za konkrétních okolností daného případu vedl k zjevnému porušení relevantního základního práva, jak je uvedeno v Listině, zejména práva na účinnou právní ochranu, práva na spravedlivý proces nebo práva na obhajobu“.

[26] Viz zpráva o případech Eurojustu, s. 9.

Komise ve svém dotazníku požádala členské státy o potvrzení počtu případů, v nichž byly jednotlivé konkrétní důvody k odmítnutí podle nařízení (články 8 a 19) uplatněny. Z odpovědí vyplývá, že většina těchto důvodů je zatím využívána pouze v omezené míře.

V případě příkazů k zajištění poskytlo třináct členských států členěné informace o důvodech k odmítnutí, jež jejich příslušné orgány doposud uplatnily. Z těchto členských států pouze jeden uvedl, že jeho příslušné orgány uplatnily důvod k odmítnutí založený na zásadě *ne bis in idem* (čl. 8 odst. 1 písm. a)), a jeden uvedl, že odmítl příkaz k zajištění z toho důvodu, že jednání, jehož se vydaný příkaz týká, nenaplňuje skutkovou podstatu trestného činu podle jeho práva (čl. 8 odst. 1 písm. e)). Počet případů, v nichž byly tyto důvody uplatněny, se pohyboval v jednotkách. Důvody k odmítnutí založené na výsadách nebo imunitách (čl. 8 odst. 1 písm. b)), extrateritoriální povaze trestného činu (čl. 8 odst. 1 písm. d)) a obavách z porušení základních práv (čl. 8 odst. 1 písm. f)) nebyly uplatněny vůbec.

Jeden členský stát, který nebyl schopen poskytnout konkrétní údaje o odmítnutí žádostí o zajištění, však zdůraznil, že jeho orgány se často setkávají s případy, kdy se dotčené osoby při žádosti o toto odmítnutí opírají o argumenty týkající se základních práv.

Eurojust rovněž uvádí[27], že se setkal s případy, kdy vykonávající orgány skutečně odmítly příkaz k zajištění uznat nebo vykonat na základě vnímaného nepřiměřeného zásahu do práv dotčených třetích osob. Šlo mimo jiné o případy, kdy bylo podvodně získané zboží rychle prodáno dál jiné osobě. Nařízení umožňuje členským státům, aby příkazy ke konfiskaci odmítly uznat nebo vykonat, pokud by podle práva vykonávajícího státu práva dotčených osob výkon příkazu ke konfiskaci neumožňovala. V případě příkazů k zajištění však takový důvod k odmítnutí neexistuje. Eurojust uvádí, že přinejmenším v některých případech si vykonávající orgány přesto našly způsob, jak uznání odmítnout na tomto základě, například ten, že místo toho formálně uplatnily jiný důvod k odmítnutí, například že osvědčení o příkazu k zajištění bylo neúplné (čl. 8 odst. 1 písm. c)), nebo se opíraly o širší argumenty týkající se základních práv a proporcionality, aniž by jasně uvedly důvod k odmítnutí, který uplatňují.

Jediným důvodem k odmítnutí, který uplatnilo více členských států, byla neúplnost nebo nesprávné vyplnění osvědčení o příkazu k zajištění (čl. 8 odst. 1 písm. c)). Zdá se, že tento důvod také stojí za většinou všech odmítnutí. V jednom členském státě bylo 31 odmítnutí spojeno s neúplnými nebo nesprávnými osvědčeními.

Mezi uváděné problémy patří nesprávné nebo neaktuální informace o majetku, který má být zajištěn, nebo o jeho umístění a problémy s kvalitou překladů osvědčení o příkazu k zajištění. Eurojust potvrzuje, že kvalita překladů standardních osvědčení je často špatná a v mnoha případech si vyžádala jeho zásah za účelem vyjasnění vzniklých nedorozumění[28]. V této souvislosti jeden členský stát výslovně zdůraznil, že je důležité, aby dožádané orgány před odmítnutím žádosti konzultovaly dožadující orgány, jak požaduje nařízení, aby tyto mohly případně zjištěné problémy odstranit.

Podobnou situaci lze pozorovat u příkazů ke konfiskaci. Jedenáct členských států poskytlo členěné informace o důvodech k odmítnutí podle nařízení, jež jejich příslušné orgány

[27] Viz zpráva o případech Eurojustu, s. 16.
[28] Viz zpráva o případech Eurojustu, s. 9.

doposud uplatnily. Pouze jeden členský stát uvedl, že jeho příslušné orgány uplatnily důvody k odmítnutí založené na zásadě *ne bis in idem* (čl. 19 odst. 1 písm. a)), jeden uplatnil existenci výsad nebo imunit (čl. 19 odst. 1 písm. b)) a jeden skutečnost, že podle jeho práva dotčených osob neumožňovala příkaz ke konfiskaci vykonat (čl. 19 odst. 1 písm. e)). Stejně jako v případě odmítnutí žádostí o zajištění se počet případů, kdy byly tyto důvody uplatněny, pohyboval v jednotkách. Důvod k odmítnutí založený na extrateritoriální povaze trestného činu (čl. 19 odst. 1 písm. d)) nebyl uplatněn vůbec. Tři členské státy odmítly uznat příkazy ke konfiskaci související s jednáním, které podle jejich práva nenaplňuje skutkovou podstatu trestného činu (čl. 19 odst. 1 písm. f)). Dva členské státy odmítly uznání z důvodů souvisejících s tím, že dotčená osoba byla souzena v nepřítomnosti (čl. 19 odst. 1 písm. g)).

Nejčastějším důvodem k odmítnutí bylo předložení neúplných nebo nesprávných osvědčení o příkazu ke konfiskaci (čl. 19 odst. 1 písm. c)). Uplatňování tohoto důvodu k odmítnutí uvedlo sedm členských států. Zdá se však, že počet dotčených případů je nižší než u žádostí o zajištění. Obavy z porušení základních práv jako takové (čl. 19 odst. 1 písm. h)) byly jako důvod k odmítnutí uplatněny pouze ve dvou členských státech, přičemž bylo zaznamenáno méně než pět případů.

Výklad důvodů k odmítnutí na základě obav z porušení základních práv podle čl. 19 odst. 1 písm. h) se nedávno stal předmětem žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, předložené Soudnímu dvoru ve věci C-8/24. Tento případ se týká justiční spolupráce podle nařízení mezi Chorvatskem a Slovinskem. Soudní dvůr byl požádán o vyjasnění, zda nařízení vylučuje uznání příkazu ke konfiskaci, pokud osoba, jíž se konfiskace týká, nepožívala určitých procesních práv. Stanovisko generálního advokáta Richarda de la Tour bylo předloženo dne 12. června 2025[29]. Generální advokát dospěl k závěru, že čl. 19 odst. 1 písm. h) nařízení 2018/1805 je třeba vykládat v tom smyslu, že uznání a výkon příkazu ke konfiskaci nelze odmítnout, pokud byl předmětný příkaz dotčené osobě řádně doručen a tato osoba přesto neuplatnila dostupný prostředek nápravy, který by mohl vést k přezkumu dodržení norem spravedlivého procesu. Na konečné rozhodnutí Soudního dvora se však stále čeká.

3.3 Správa zajištěného a zkonfiskovaného majetku a nakládání s ním, včetně vrácení a náhrady škody (články 28, 29 a 30)

Články 28, 29 a 30 nařízení upravují správu zajištěného a zkonfiskovaného majetku a nakládání s ním, jakož i ochranu práv obětí.

Podle článku 28 musí členské státy zajistit, aby zajištěný a zkonfiskovaný majetek byl spravován způsobem, který zamezuje snížení jeho hodnoty. Jedním z klíčových nástrojů příslušných orgánů k dosažení tohoto cíle je možnost zajištěný majetek před jeho konfiskací prodat. Tento typ prodeje před konfiskací, obvykle označovaný jako „předběžný prodej“, je upraven rovněž v článku 20 směrnice EU o vymáhání majetku[30]. Podle uvedené směrnice musí tento prodej podléhat přísným zárukám, aby bylo zajištěno dodržení práv dotčených osob.

[29] Stanovisko generálního advokáta de la Tour ze dne 12. června 2025, věc C-8/24, EU:C:2025:430.
[30] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1260 ze dne 24. dubna 2024 o vymáhání a konfiskaci majetku (Úř. věst. L, 2024/1260, 2.5.2024).

V souvislosti s prováděním článku 29 nebyly hlášeny žádné problémy. Čtyři členské státy uvedly, že při správě majetku ve vnitrostátních řízeních týkajících se jeho vymáhání uplatňují jiná pravidla než v rámci postupů spolupráce podle článku 28 nařízení. Tyto rozdíly však údajně v praxi nepůsobí žádné problémy.

Článek 29 upravuje vrácení zajištěného majetku obětem trestných činů. Pokud příslušné justiční orgány dožadujícího státu rozhodly, že konkrétní majetek by měl být oběti vrácen, musí vydávající orgán o tomto rozhodnutí uvědomit dožádaný orgán. Dožádaný orgán pak musí majetek vrátit v souladu se svými vnitrostátními postupy. Tento majetek může být přímo převeden oběti. Je však nezbytné, aby nebylo napadeno vlastnické právo oběti k danému majetku, aby nebyl vyžadován jako důkaz a aby přitom nebyla porušena práva osob tímto vrácením dotčených.

Informace o svých zkušenostech s uplatňováním článku 29 poskytlo šestnáct členských států. Až na jeden všechny uvedly, že zajištěný majetek obětem vrátily. Pět členských států narazilo v tomto ohledu na určité problémy. Jeden členský stát například uvedl, že se setkal s případy, kdy vykonávající členský stát trval na tom, že rozhodnutí o vrácení zajištěného majetku oběti musí být vydáno soudem vydávajícího státu. Tento požadavek však nemá oporu v nařízení, které druhy orgánů, jež mohou takové rozhodnutí uznatelné v souladu s článkem 29 vydat, nijak neomezuje. Členské státy a Eurojust[31] rovněž uvedly, že uplatňování článku 29 je problematické v případech, kdy nárok na vrácení majetku uplatňuje více obětí a zajištěný majetek nepostačuje k uspokojení nároků všech obětí nebo kdy existují oběti s oprávněnými nároky ve více jurisdikcích. Nařízení nestanoví postup, který je třeba v těchto případech dodržet.

Také Eurojust ve zprávě o svých případech upozorňuje, že vrácení zajištěného majetku je stále provozně složité. Kromě toho, že potvrzuje problémy vznikající v případech, jež zahrnují nároky více obětí nebo protichůdné nároky obětí, informuje o několika případech, kdy vykonávající členský stát zcela nebo částečně odmítl článek 29 nařízení dodržet s odkazem na protichůdná ustanovení vnitrostátního práva, která vrácení zajištěného majetku, nebo přinejmenším některých druhů tohoto majetku, neumožňují před vydáním konečného příkazu ke konfiskaci[32].

Většina členských států, které odpověděly, běžně převádí majetek určený k vrácení nebo náhradě škody přímo obětem, aniž by vydávající stát vystupoval jako prostředník, přestože způsob převodu se obvykle liší v závislosti na okolnostech daného případu. To je v souladu s články 29 a 30 nařízení.

Byla uváděna správná praxe, pokud jde o koordinaci postupu podle nařízení s postupem podle směrnice 2014/60 o navracení kulturních statků[33]. Zpráva o případech Eurojustu však konstatuje, že doba, kterou vykonávající orgány potřebují ke skutečnému převodu majetku obětem, zejména zajištěného majetku, který má být vrácen podle článku 29 nařízení, může být velice rozdílná. Zatímco v některých případech trvalo vrácení méně než dva měsíce, v

[31] Viz zpráva o případech Eurojustu, s. 19.
[32] Viz zpráva o případech Eurojustu, s. 19.
[33] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/60/EU ze dne 15. května 2014 o navracení kulturních statků neoprávněně vyvezených z území členského státu a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 (Úř. věst. L 159, 28.5.2014, s. 1).

jiných musely oběti čekat déle než rok. To není v souladu s požadavkem stanoveným v článku 29, podle něhož musí být vrácení provedeno co nejdříve.

Článek 30 upravuje nakládání se zkonfiskovaným majetkem. Základním pravidlem tohoto nakládání je, že výkon rozhodnutí o vrácení majetku obětem trestných činů nebo náhrada škody těmto obětem má přednost. Stejně jako v případě článku 29 musí vydávající stát o těchto rozhodnutích informovat vykonávající stát. Vykonávající stát pak musí tato rozhodnutí co nejdříve vykonat a převést majetek oběti buď přímo, nebo prostřednictvím vydávajícího členského státu. Pokud není možné vrátit původní majetek, který byl oběti odňat, ale v důsledku výkonu příkazu ke konfiskaci ve vztahu k tomuto majetku byly získány peníze, musí být odpovídající částka poukázána oběti.

Pouze jeden členský stát uváděl potíže s vracením zkonfiskovaného majetku obětem trestných činů a podle všeho se jednalo spíše o provozní než právní problém. Podobnou situaci lze pozorovat u použití zkonfiskovaného majetku k náhradě škody obětem trestných činů: pouze jeden členský stát uvedl, že v ojedinělých případech zaznamenal problémy s pravidly podle článku 30, která se týkají výkonu rozhodnutí o náhradě škody obětem. Eurojust však zmiňuje[34], že se setkal s případy, kdy se dodržení pravidel pro nakládání se zkonfiskovaným majetkem pro účely vrácení nebo náhrady škody ukázalo být obtížné. V jím popsaném případě vznikly potíže v důsledku specifických rysů vnitrostátního právního rámce vydávajícího státu. Příslušné orgány ve vydávajícím státě přijaly rozhodnutí o náhradě škody oběti, ale nebyl vydán příkaz ke konfiskaci majetku zajištěného ve vykonávajícím státě, který by mohl být základem pro uspokojení nároků na náhradu škody.

Vzhledem k tomu, že převážná většina členských států neshromažďuje informace o počtu případů, v nichž bylo usnadněno vrácení majetku nebo náhrada škody, nemá Komise přehled o tom, jak často jsou příslušná ustanovení nařízení (tj. článek 29 a čl. 30 odst. 1 až 5) uplatňována.

Pokud neexistují žádné nároky obětí, které by měly být uspokojeny, nebo pokud hodnota zkonfiskovaného majetku tyto nároky převyšuje, musí být zbytek rozdělen mezi vydávající a vykonávající stát. Jedná-li se o peníze, pravidla jsou velice jednoduchá. Není-li dohodnuto jinak, jakákoli částka nad 10 000 EUR se mezi tyto státy rozdělí rovným dílem. Jakoukoli částku rovnající se 10 000 EUR nebo nižší si vykonávající stát může ponechat a rozdělena být nemusí. Jedná-li se o jiný majetek než peníze, mohou mít mechanismy rozdělení různou podobu, včetně možnosti majetek prodat a spravedlivě rozdělit výtěžek, jak je popsáno výše. Vydávající a vykonávající stát se také mohou dohodnout, že majetek by měl zůstat ve vykonávajícím státě, a to pro účely použití ve veřejném zájmu nebo pro sociální účely. Na možnosti, která bude zvolena, se musí v každém případě dohodnout jím dotčené členské státy.

Všechny členské státy kromě jednoho potvrdily, že při rozdělování peněz uplatňují standardní pravidla. Jeden členský stát, který uvedl odlišnou praxi, naznačil, že v ojedinělých případech byly dohodnuty jiné neformální mechanismy, které jsou podle nařízení přípustné.

[34] Viz zpráva o případech Eurojustu, s. 21.

4. NÁVRHY ZÚČASTNĚNÝCH STRAN

4.1 Členské státy

S ohledem na výše popsané problémy týkající se uplatňování nařízení se Komise dotázala členských států, zda považují za potřebné nařízení změnit, aby se zvýšila jeho užitečnost nebo zajistilo jeho účinné uplatňování. Osm členských států potvrdilo, že tuto změnu považují za potřebnou. Navrhované změny zahrnují mimo jiné zavedení:

1) konkrétních lhůt pro uznání a výkon příkazů k zajištění,
2) konkrétní lhůty pro oznámení případných okolností bránících okamžitému uznání nebo výkonu příkazu k zajištění vydávajícímu orgánu,
3) konkrétní lhůty pro podávání zpráv o výkonu příkazů k zajištění a konfiskaci,
4) maximální doby, po kterou může vykonávající stát ponechat opatření k zajištění v platnosti, aby se předešlo nepřiměřené zátěži pro tento stát a zbytečně dlouhému zásahu do práv dotčených osob,
5) důvodu k odmítnutí příkazu k zajištění nebo konfiskaci, který se týká majetku nízké hodnoty, pokud jsou prostředky potřebné k výkonu příkazu této hodnotě nepřiměřené;
6) výslovného důvodu k odmítnutí příkazů k zajištění na základě nepřiměřeného zásahu do práv třetích osob jednajících v dobré víře,
7) pravidla, podle něhož musí být osvědčení o příkazu k zajištění přinejmenším v naléhavých případech přijímáno v angličtině, s překladem dodaným pokud možno co nejdříve,
8) právního základu pro žádost o zajištění majetku výhradně pro účely vrácení nebo náhrady škody obětem,
9) postupu umožňujícího členským státům propojit žádosti o zajištění důkazů na základě evropského vyšetřovacího příkazu se žádostmi o zajištění majetku z trestné činnosti podle nařízení,
10) možnosti, aby vydávající orgán při zasílání žádosti o zajištění výslovně požádal vykonávající orgán o provedení dalších šetření majetkových a finančních záležitostí podezřelé nebo obviněné osoby ve vykonávajícím státě za účelem zjištění, zda se na území vykonávajícího státu nachází další majetek, který by mohl nebo měl být konfiskován,
11) oddílu v osvědčení o příkazu k zajištění, který by vydávající orgán přiměl k upřesnění typu konfiskace (např. konfiskace předmětu nebo konfiskace na majetkovém základě), jehož se žádost o zajištění týká. Bylo naznačeno, že by to příslušným orgánům usnadnilo rychlé vykonání příkazů k zajištění způsobem, který vydávající orgán zamýšlel,
12) standardního formuláře pro podávání zpráv o výkonu příkazu k zajištění.

Jeden členský stát také uvedl, že obecně uplatňování nařízení brání nedostatečná harmonizace vnitrostátních postupů, jež mají jeho uplatňování usnadnit. Jak je zmiňováno v celé této zprávě, členské státy i Eurojust hlásí opakované případy, kdy účinné uplatňování nařízení mohlo být narušeno mírou procesní autonomie ponechané v jeho rámci členským státům nebo neprovedením změn vnitrostátního práva s cílem předejít rozporům s nařízením.

Členské státy byly rovněž dotázány, zda by považovaly za přínosné vypracování právně nevynutitelného opatření, jež by poskytlo vodítko ke vzájemnému vztahu mezi nařízením a jinými právními nástroji EU usnadňujícími spolupráci pro účely vymáhání majetku z trestné činnosti, jako je směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/41/EU (směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu) a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1260 (revidovaná směrnice o vymáhání majetku). Patnáct z devatenácti členských států, které odpověděly, uvedlo, že by to skutečně považovaly za přínosné, zejména pokud jde o vyjasnění vzájemného vztahu mezi nařízením a revidovanou směrnicí o vymáhání majetku. Jeden členský stát v obecnější rovině poznamenal, že přínosné by bylo jakékoli opatření, které by podpořilo jednotný přístup členských států k uplatňování nařízení (EU) 2018/1805, přestože zároveň bylo konstatováno, že každá taková iniciativa by měla minimalizovat případnou zátěž pro vnitrostátní orgány, což bylo zdůrazněno i ve zprávě Fóra na vysoké úrovni o budoucnosti trestního soudnictví v EU[35].

Jeden členský stát navrhl též vyjasnění vzájemného vztahu mezi nařízením a nástroji EU v oblasti spolupráce v občanských věcech (např. nařízením (EU) č. 655/2014[36] a nařízením (EU) č. 1215/2012)[37], který může sehrát významnou úlohu zejména v případech, kdy je trestní řízení zastaveno a zajištění majetku podle nařízení musí být zrušeno, ale stále existují oběti s občanskoprávními nároky, jež vyžadují následné občanskoprávní zajištění majetku.

Převážná většina členských států, které odpověděly, také podporuje myšlenku vytvoření specializované multidisciplinární expertní skupiny pro vymáhání majetku z trestné činnosti (se zástupci přinejmenším z donucovacích a justičních orgánů) nebo poskytnutí dalších účelových finančních prostředků EU na odbornou přípravu odborníků z praxe podílejících se na uplatňování nařízení.

4.2 Eurojust

Eurojust ve své zprávě o případech uvádí několik hlavních příčin problémů při uplatňování nařízení. Konstatuje, že v praxi stále někdy mají před nařízením přednost vnitrostátní normy a tradice. Kritizuje také nízkou míru harmonizace právních rámců členských států, zejména pokud jde o právní ustanovení a mechanismy podporující uplatňování nařízení v záležitostech, které ponechává na procesní autonomii členských států. Jde například o rozdílné přístupy k určení příslušných orgánů. Eurojust dále zmiňuje problémy při určování správného výkladu nařízení, zejména pokud jde o autonomní pojmy, jako je „řízení v trestních věcech“, a vyjadřuje obavy ohledně uživatelské přívětivosti standardních osvědčení.

Eurojust proto volá po jasných pokynech k uplatňování některých ustanovení nařízení (např. ustanovení článků 29 a 30 o vrácení majetku a náhradě škody obětem), zejména ve složitých

[35] K dispozici na adrese: https://commission.europa.eu/document/download/606f0f38-12f9-4893-8941-3ac835229bcd_en?filename=JUST_template_comingsoon_standard_16.pdf.

[36] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 655/2014 ze dne 15. května 2014, kterým se zavádí řízení o evropském příkazu k obstavení účtů k usnadnění vymáhání přeshraničních pohledávek v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. L 189, 27.6.2014, s. 59).

[37] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (přepracované znění) (Úř. věst. L 351, 20.12.2012, s. 1).

případech[38]. Ve zprávě o případech poukazuje rovněž na nutnost posílení spolupráce mezi justičními orgány a dalšími orgány zapojenými do řetězce vymáhání majetku (např. finančními zpravodajskými jednotkami).

5. ZÁVĚR

Cílem nařízení je usnadnit účinné a efektivní přeshraniční vymáhání majetku z trestné činnosti, především v zájmu boje proti přeshraniční organizované trestné činnosti. Nařízení proto stanoví podrobná pravidla pro způsob podávání žádostí o uznání příkazů k zajištění a konfiskaci a pro způsob jejich vyřizování dožádaným členským státem. Tím vytváří vysokou míru právní jistoty pro odborníky z praxe, kteří tento nástroj používají, a předchází prodlevám způsobeným chybějícími jasnými pravidly pro klíčové procesní aspekty. Při současném povinném používání standardních osvědčení a zachovávání účinných zažitých komunikačních postupů je justiční spolupráce mezi členskými státy při vymáhání majetku z trestné činnosti v maximální možné míře zefektivněna. Nařízení jako takové je široce používaným klíčovým nástrojem justiční spolupráce v trestních věcech. Plní jedinečnou a zásadní funkci v rámci širšího *acquis* EU tím, že bojuje proti praní peněz, organizované trestné činnosti a financování terorismu, a výrazně zlepšilo přeshraniční vymáhání majetku. Přesto je prostor pro další zlepšení, pokud jde o zvyšování podílu identifikovaných výnosů z trestné činnosti, které jsou nakonec zkonfiskovány nebo vráceny obětem trestné činnosti nebo opětovně využity v jejich prospěch.

V účinném uplatňování nařízení přetrvává řada problémů. To potvrzuje i Eurojust, který ve své zprávě o případech upozorňuje, že v některých případech nařízení stále není správně uplatňováno a dokonce je zpochybňováno s odkazem na vnitrostátní právo.

Mnohé z problémů, na něž upozorňuje tato zpráva a zpráva o případech Eurojustu, lze přičítat lidské chybě nebo nedostatečné obeznámenosti s právními systémy ostatních dotčených členských států. Jde například o případy, kdy přeshraniční spolupráci bránila nebo ji zdržovala skutečnost, že žádosti o uznání příkazů k zajištění nebo konfiskaci byly zaslány nesprávným orgánům ve vykonávajícím státě nebo byla nesprávně vyplněna osvědčení. Očekává se, že některé z těchto problémů vyřeší probíhající digitalizace osvědčení. Zahrnutí pokynů a předem definovaných zpráv by mělo zvýšit jejich uživatelskou přívětivost a zajistit větší soulad mezi formou a obsahem žádostí. Ke zmírnění těchto překážek mohou přispět rovněž právně nevynutitelné pokyny pro uplatňování nařízení, osvědčené postupy a posílená odborná příprava příslušných odborníků z praxe. Většina členských států podporuje přidělení finančních prostředků EU výslovně na tuto odbornou přípravu.

Některé problémy jsou však spíše právní či systémové povahy a mohou vyžadovat řešení na legislativní nebo politické úrovni členských států. Patří mezi ně například jednostranné ukládání podmínek pro spolupráci, jež nejsou stanoveny nařízením, podle vnitrostátního práva. Rovněž mezi ně patří opakované nedodržování lhůt a značné prodlevy mezi vydáním žádostí o zajištění a následnými žádostmi o konfiskaci. Řešení těchto druhů problémů vyžaduje mimo jiné změny vnitrostátních právních rámců a praxe a přezkoumání zdrojů

[38] Viz zpráva o případech Eurojustu, s. 22.

přidělovaných orgánům odpovědným za vydávání a vyřizování žádostí o uznání příkazů k zajištění nebo konfiskaci podle nařízení. Komise si vyhrazuje právo přijmout nezbytná opatření, aby zajistila dodržování nařízení v plném rozsahu.

V neposlední řadě z této zprávy vyplývá, že je zapotřebí prozkoumat omezení nařízení a širší souvislosti jeho uplatňování. Členské státy navrhly změny nařízení, které by podle jejich názoru jeho účinnost zvýšily. Upozornily také, že nařízení ani jiné příslušné právní předpisy EU nepokrývají všechny fáze nebo prvky postupu vymáhání majetku. To se týká zejména justiční spolupráce pro účely vysledování majetku po odsouzení a zajištění majetku pro účely náhrady škody oběti bez následného příkazu ke konfiskaci. Komise v tomto ohledu naváže na belgickou iniciativu[39]. Dále pro odborníky z praxe není vždy snadné pochopit zamýšlenou součinnost různých nástrojů v oblasti vymáhání majetku z trestné činnosti. Jasná většina členských států proto naznačila podporu právně nevynutitelných pokynů v této oblasti.

Mnoho členských států podpořilo rovněž vytvoření multidisciplinární expertní skupiny pro vymáhání majetku z trestné činnosti, která by mohla napomoci komplexnějšímu chápání rámce EU pro vymáhání majetku z trestné činnosti. V této souvislosti má obzvláštní význam justiční pracovní skupina pro oblast praní peněz a vymáhání majetku, již nedávno zřídil Eurojust[40].

Komise zváží nejlepší způsoby, jak problémy uvedené v této zprávě o uplatňování nařízení řešit, jakož i návrhy a doporučení členských států a Eurojustu, aby rozhodla o nejlepším dalším postupu. Komise se zejména vynasnaží zajistit pokyny k uplatňování nařízení v širším rámci EU pro vymáhání majetku z trestné činnosti.

[39] Viz oddíl 2.6.

[40] Podrobnosti lze nalézt na adrese: https://www.eurojust.europa.eu/news/eurojust-meeting-tackles-emerging-trends-money-laundering-and-asset-recovery.